

Forskerrekrutter i psykologi

PUBLISERT 2. mai 2016

Vi har allerede merket oss at det store flertallet av prosjektene hadde et anvendt tilsnitt. I dette ligger det at forskerens interesser gjelder en spesiell gruppe mennesker i en spesiell livssituasjon, f.eks. løsemiddelskadde, adoptivbarn, barn med kommunikasjonsvansker, dykkere, småbedriftsledere i en omstillingsprosess, etc. Mens man i grunnforskning starter med en teoretisk interessant problemstilling og kan velge mer fritt *hvem* man vil studere nærmere, vil den anvendte forskeren være bundet av en bestemt, avgrenset populasjon og kanskje ha mindre bestemte oppfatninger av hva som er forskningshypotesen. Dette kan i sin tur føre til at undersøkelsen blir ganske bredspektret, man vil søke å lære den valgte populasjonen å kjenne så godt som mulig.

Dette stemmer godt med inntrykket av at våre forskere har en utpreget empirisk, for ikke å si *empiristisk* innstilling. De følger gjerne en «bottom up»-strategi: La oss komme på talefot med og samle fyldig informasjon om dem vi studerer, gjerne gjennom intervjuer og andre data-rike tilnærminger. Så får man håpe at regelmessigheter av teoretisk betydning etter hvert krystalliserer seg ut.

«Vi får altså inntrykk av at
forskerrekruttene i psykologi ut
fra sin orientering og sitt
prosjektvalg prøver å forene
forskerrollen med
psykologrollen, bare for å
oppdage at den siste er mer
tilfredsstillende enn den første»

Begge trekk passer godt med psykologrollen slik de unge forskerne har lært den å kjenne fra embetsstudiet, og med stor sannsynlighet vil inngå i senere. De passer antagelig også inn i en vanlig søknads- og bevilgningstradisjon: Prosjekter bør kunne si noe om bestemte, gjerne hjelpetrengende grupper i samfunnet. Og de bør inneholde gode argumenter for bruk av tid og ressurser. Hvis f.eks. intervjuing inngår, er det temmelig innlysende at for enhver at det trengs tid og personell.

Men hva som styrker en plan i søknadsøyeblikket, gjør den ikke nødvendigvis lettere i gjennomføringen. Empirisk baktunge prosjekter med anvendt siktemål er ikke de enkleste å manøvrere. (...) Og nettopp fordi så mange av prosjektene var forsøkt knyttet til praktisk psykologi, ble kanskje det praktisk psykologiske aspektet i dem, selve

klientkontakten, også oppfattet som det mest meningsfulle. Ikke gjennomsnittsresponsen fra et større antall familier, men interaksjonen i og med hver enkelt av dem. Mange av stipendiatene uttrykker også at møtet med enkeltilfeller var noe av det mest lærerike.

(...)

Vi får altså inntrykk av at forskerrekruuttene i psykologi ut fra sin orientering og sitt prosjektvalg prøver å forene forskerrollen med psykologrollen, bare for å oppdage at den siste er mer tilfredsstillende enn den første. Hvis man seiler langsmed kysten kan man komme til å lure på om man ikke like gjerne tar landveien. Kanskje forskeridentiteten forutsetter større villighet til å krysse åpne havstrekninger, mer ledet av kartet enn av landmerkene

Wibecke Brun og Karl Halvor Teigen i artikkelen «Prosjektet og vitenskapen: 31 forskerrekruutter i psykologi ser på seg selv», januar 1992

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 53, nummer 5, 2016, side 378